

Oikeustapauskokoelma

**Asia T-397/13
(julkaistu otteina)**

**Tilly-Sabco
vastaan
Euroopan komissio**

Maatalous — Vientituki — Siipikarjanliha — Täytäntöönpanoasetus, jolla vientituki vahvistetaan nollaksi euroksi — Kumoamiskanne — Sääntelytoimi, joka ei edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä — Yksityistä suoraan koskeva toimi — Tutkittavaksi ottaminen — Asetuksen (EU) N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohta — Perusteluvollisuus — Asetuksen (EY) N:o 1234/2007 164 artiklan 3 kohta — Perusteltu luottamus

Tiivistelmä – Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio (viides jaosto) 14.1.2016

- Kumoamiskanne — Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt — Sääntelytoimen käsite — Kaikki yleisesti sovellettavat toimet lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyjä toimia lukuun ottamatta — Siipikarjanliha-alan vientitukien vahvistamisesta annettu komission asetus — Kuuluminen käsitteen soveltamisalaan*
(SEUT 263 artiklan neljäs kohta; komission asetus N:o 689/2013)
- Kumoamiskanne — Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt — Sääntelytoimet — Toimet, jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä ja jotka koskevat kantajaa suoraan — Yksityistä suoraan koskevan toimen käsite — Arviointiperusteet — Siipikarjanliha-alan vientitukien vahvistamisesta annettu komission asetus — Pakastettuja kanoja vievän yhtiön kanne — Tutkittavaksi ottaminen*
(SEUT 263 artiklan neljäs kohta; komission asetus N:o 689/2013)
- Kumoamiskanne — Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt — Sääntelytoimet — Toimet, jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä ja jotka koskevat kantajaa suoraan — Täytäntöönpanotoimenpiteiden käsite — Näitä toimia vastaan käytettävissä olevat oikeussuojakeinot*
(SEUT 263 artiklan neljäs kohta)
- Kumoamiskanne — Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt — Sääntelytoimet — Toimet, jotka eivät edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä ja jotka koskevat kantajaa suoraan — Täytäntöönpanotoimenpiteen käsite — Arviointiperusteet — Komission asetus, jolla vahvistetaan siipikarjanliha-alan vientitukien määrä nollaksi — Toimi, joka ei edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä*
(SEUT 263 artiklan neljäs kohta; komission asetus N:o 689/2013)

5. *Euroopan unionin toimitukset — Toimivallan käyttäminen — Komissiolle täytäntöönpanotoimien antamiseksi myönnetty täytäntöönpanovalta — Jäsenvaltioiden edustajista koostuvan komitean harjoittama valvonta — Kuulemismenettely — Täytäntöönpanotoimen ehdotuksen esittämiseksi asetettu määräaika — Poikkeamisen mahdollisuus — Ehdotuksen esittäminen mainitun komitean kokouksessa — Hyväksyttävyyden edellytykset*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohdan toinen alakohta; neuvoston asetuksen N:o 1234/2007 195 artikla)

6. *Euroopan unionin toimitukset — Toimivallan käyttäminen — Komissiolle täytäntöönpanotoimien antamiseksi myönnetty täytäntöönpanovalta — Jäsenvaltioiden edustajista koostuvan komitean harjoittama valvonta — Kuulemismenettely — Kokouksen koolle kutsumisen määräaika — Kiireellisyys — TuomioistuINVALVONTA — Rajat*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohdan toinen alakohta; neuvoston asetuksen N:o 1234/2007 195 artikla)

7. *Euroopan unionin toimitukset — Toimivallan käyttäminen — Toimivallan siirtäminen — Toimituksissa erityistä virkaa hoitavalle henkilölle annettu valtuutus tai toimivalta — Tätä virkaa hoitavan henkilön vaihtuminen — Ei vaikuta valtuutuksen tai toimivallan siirron pätevyyteen*

(Komission työjärjestyksen 13 ja 14 artikla)

8. *Maatalous — Yhteinen markkinajärjestely — Vientituet — Määrien vahvistaminen — Määrän vahvistaminen ensimmäisen kerran nollaksi kyseisille tuotteille — Hyväksyttävyyden*

(Neuvoston asetuksen N:o 1234/2007 164 artiklan 3 kohta; komission asetus N:o 689/2013)

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 30–32 kohta)

2. ”Suoraan koskemisen”, sellaisena kuin sitä edellytetään SEUT 263 artiklan neljännen kohdan kolmannessa tapauksessa tarkoitettujen sääntelytoimien yhteydessä, käsitettä ei ole mitään syytä tulkita muulla tavoin kuin tätä käsitettä tulkitaan SEUT 263 artiklan neljännen kohdan toisen tapauksen yhteydessä eli sellaisten toimien osalta, jotka koskevat luonnollista tai oikeushenkilöä suoraan ja erikseen. Tältä osin edellytys yksityistä henkilöä suoraan koskevasta toimesta edellyttää ensinnäkin sitä, että riidanalaisella toimella on välittömiä vaikutuksia yksityisen oikeusasemaan, ja toiseksi sitä, ettei se jätä niille, joille se on osoitettu ja joiden tehtävänä on sen toimeenpano, ollenkaan harkintavaltaa, jolloin toimeenpano on täysin automaattista ja perustuu yksinomaan riidanalaiseen lainsäädäntöön eikä edellytä välissä olevien sääntöjen soveltamista.

Asetuksesta N:o 689/2013, jolla siipikarjanliha-alan vientituet vahvistettiin nollaksi, nostetusta kanteesta on todettava, että tämä asetus vaikuttaa oikeudellisesti suoraan pakastettuja kanoja vievään yhtiöön sillä tavoin, ettei se voi enää saada hyväkseen positiivista vientitukien määrää. Koska vientitukien määrä vahvistettiin riidanalaisella asetuksella nollaksi, siinä ei tältä osin jätetä minkäänlaista harkintavaltaa kansallisille viranomaisille, joiden tehtävänä on myöntää vientitukia. Vaikka kansallinen viranomainen myöntäisi vientituen, se olisi automaattisesti nolla, koska riidanalainen asetus ei jätä kansallisille viranomaisille minkäänlaista harkintavaltaa, jonka avulla ne voisivat vahvistaa määrältään positiivisen vientituen. Riidanalainen asetus siis koskee mainittua yhtiötä suoraan.

(ks. 34–37 kohta)

3. Ks. tuomion teksti.

(ks. 39–41 kohta)

4. Kun otetaan huomioon SEUT 263 artiklan neljännen kohdan kolmannen tapauksen sanamuoto, tässä määräyksessä tarkoitettuja täytäntöönpanotoimenpiteitä voivat olla pelkästään toimenpiteet, joita unionin elimet tai laitokset tai kansalliset viranomaiset toteuttavat tavanomaisessa toiminnassaan. Jos unionin elimet tai laitokset ja kansalliset viranomaiset eivät tavanomaisessa toiminnassaan toteuta toimenpiteitä pannakseen täytäntöön sääntelytoimen ja konkretisoidakseen sen seuraukset kullekin kyseessä olevalle toimijalle, tämä sääntelytoimi ei edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä. Tältä osin SEUT 263 artiklan neljännen kohdan kolmannen tapauksen sanamuodon mukaan ei ole riittävää, että sääntelytoimi saattaa edellyttää täytäntöönpanotoimenpiteitä, vaan on välttämätöntä, että se edellyttää täytäntöönpanotoimenpiteitä. Ei ole riittävää, että toimijalla olisi mahdollisuus keinotekoisesti vaatia hallintoa toteuttamaan toimenpide, josta voidaan nostaa kanne, koska tällainen toimenpide ei ole toimenpide, jota sääntelytoimi edellyttää.

Siipikarjanliha-alan vientitukien vahvistamisesta annetusta komission täytäntöönpanoasetuksesta N:o 689/2013 nostetun kanteen osalta merkityksellinen kysymys sen määrittelemiseksi, edellyttääkö riidanalainen asetus täytäntöönpanotoimenpiteitä, ei ole se, eikö mikään estä kyseisiä toimijoita hakemasta tuen ennakkovahvistuksen sisältävää vientitodistusta, vaan se, tekevätkö toimijat tällaisia hakemuksia tavanomaisessa toiminnassa. Tästä on todettava, että koska vientitodistuksen saaminen ei ole pakollista ja koska vientituet, jotka voidaan vahvistaa, ovat joka tapauksessa nolla, kyseiset toimijat eivät tavanomaisessa toiminnassa jätä kansallisille viranomaisille hakemuksia tuen ennakkovahvistuksen sisältävistä vientitodistuksista. Kun tällaisia hakemuksia ei ole jätetty, kansalliset viranomaiset eivät toteuta mitään toimenpidettä asetuksen N:o 689/2013 täytäntöönpanemiseksi. Ne eivät siis tavanomaisessa toiminnassa toteuta tällaisia toimenpiteitä. Ei siis ole mitään toimenpidettä, joka konkretisoi seuraukset, joita mainitulla asetuksella on kyseessä oleviin eri toimijoihin nähden. Tältä osin se seikka, että kansalliselle viranomaiselle jätetään hakemus vientitodistuksesta vain sitä varten, että saadaan mahdollisuus saattaa asia tuomioistuimeen, tarkoittaa sitä, ettei tätä hakemusta jätetä tavanomaisessa toiminnassa. Koska kansallisella viranomaisella ei ole muuta vaihtoehtoa kuin vahvistaa vientitukien määrän nollassi, viejällä ei voi olla tässä tilanteessa mitään intressiä saada vahvistettua vientitukia kansallisen viranomaisen toimesta, paitsi saadakseen keinotekoisesti toteutetuksi toimen, joka voi olla kanteen kohteena. Tästä johtuu, ettei asetus N:o 689/2013 edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Tätä päätelmää ei voida kyseenalaistaa väitteellä, jonka mukaan olisi paradoksaalista tehdä kanteen tutkittavaksi ottaminen riippuvaiseksi vientitukien tasosta ja katsoa, että kun vientitukien määrä vahvistetaan nollassi, asetus ei edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä, kun taas vahvistettaessa vientituki suuremmaksi kuin nolla kannekelpoinen toimi on kansallisen tason täytäntöönpanotoimenpide. Kysymystä siitä, edellyttääkö sääntelytoimi täytäntöönpanotoimenpiteitä, on nimittäin tarkasteltava ottaen huomioon kaikki käsiteltävän tapauksen seikat. Kun arvioidaan sitä, edellyttääkö sääntelytoimi täytäntöönpanotoimenpiteitä, on kiinnitettävä huomiota sen henkilön asemaan, joka vetoaa kanneoikeuteen. On siis mahdollista, että tietyt toimijat voivat riitauttaa saman asetuksen unionin tuomioistuimissa, koska se koskee niitä suoraan eikä edellytä niiden osalta täytäntöönpanotoimenpiteitä, vaikka se edellyttääkin täytäntöönpanotoimenpiteitä muihin toimijoihin nähden. Sitä suuremmalla syyllä ei voida sulkea pois sitä, että asetus, jolla vientitukien määrä vahvistetaan nollassi, ei edellytä täytäntöönpanotoimenpiteitä, vaikka samankaltainen asetus, jolla vahvistetaan määrältään positiivinen vientituki, edellyttää niitä.

(ks. 43–45, 53, 54, 58 ja 62–65 kohta)

5. Yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, annetun asetuksen N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohta ei lähtökohtaisesti estä sitä, että täytäntöönpanoasetusta koskeva ehdotus esitetään maatalouden yhteisestä

markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä annetun asetuksen N:o 1234/2007 195 artiklassa säädettyssä hallintokomitean kokouksessa. Asetuksen N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetään vähintään 14 päivän määräajasta täytäntöönpanosäädöstä koskevan ehdotuksen toimittamisen ja hallintokomitean kokouksen välillä, jota on noudatettava asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta. On siis mahdollista poiketa säännöstä toimittaa ehdotus asetukseksi neljätoista päivää ennen hallintokomitean kokousta, eikä asetuksessa N:o 182/2011 säädetä vähimmäisajasta, jota on noudatettava. Asetuksen N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohdan toisen kohdan ensimmäisen virkkeen alussa olevan ilmaisun ”asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta” vuoksi tämä ensimmäinen virke ei estä asetusta koskevan ehdotuksen esittämistä kokouksessa.

Lisäksi asetuksen N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaista muotoilua, jonka mukaan hallintokomitean jäsenillä on oltava mahdollisuus tarkastella ehdotusta varhaisessa vaiheessa, on luettava sen seikan valossa, että määräajan on saman säännöksen mukaan oltava oikeasuhteinen. Muotoilu ”varhaisessa vaiheessa” ei tarkoita välttämättä sitä, että ehdotus asetukseksi on toimitettava hallintokomitealle ennen kokouspäivää. Kun joidenkin minuuttien tai tapauksen mukaan joidenkin varttituntien määräaika on olosuhteet huomioon ottaen oikeasuhteinen, esittämisen on katsottava tapahtuneen asetuksen N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan kolmannessa virkkeessä tarkoitettussa varhaisessa vaiheessa.

(ks. 85, 86, 90 ja 91 kohta)

6. Yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, annetun asetuksen N:o 182/2011 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan toisen virkkeen sanamuodosta ilmenee, että maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä annetun asetuksen N:o 1234/2007 195 artiklassa säädetyn hallintokomitean puheenjohtajan eli siis komission edustajan tehtävänä on päättää sen kysymyksen kiireellisyydestä, jota komission on tarkasteltava. Unionin tuomioistuinten tutkinta rajoittuu ilmeisen arviointivirheen tai harkintavallan väärinkäytön tutkimiseen.

(ks. 114 kohta)

7. Valtuutusta ei ole annettu tai toimivaltaa siirretty fyysiselle henkilölle vaan virkaa hoitavalle henkilölle eli sille komission jäsenelle, joka vastaa tietystä alueesta, tai tietyn pääosaston pääjohtajalle. Valtuutus tai toimivallan siirto pysyy näin ollen voimassa, kun virkaa hoitavat henkilöt vaihtuvat. Tästä seuraa, että ei ole välttämätöntä, että komission työjärjestyksessä säädetään nimenomaisesti, että toimivallan siirto pysyy voimassa niiden henkilöiden vaihtumisen jälkeen, jotka ovat toimineet toimivallan antajana tai toimivallan saajana. Valtuutusten anto- tai toimivallan siirtomahdollisuuden tarkoituksena on nimittäin helpottaa komission jäsenten kollegion tai komission asianomaisen jäsenen työtaakkaa niiden päätösten osalta, jotka eivät vaadi kollegion tai kyseisen komission jäsenen käsittelyä. Valtuutuksen myöntämis- tai toimivallan siirtopäätöksen tarkoituksena on jakaa toimivaltaa komission sisällä, eikä kyse ole luottamuksenosoituksesta tiettyä fyysistä henkilöä kohtaan. Ilman erityistä vastakkaista päätöstä toimivaltaa ei anneta ad personam.

(ks. 202 ja 203 kohta)

8. Kun komissio vahvistaa vientitukien määrän, pelkäänsä se seikka, että tämä määrä on kyseisten tuotteiden osalta vahvistettu ensimmäisen kerran nollassi, ei tarkoita automaattisesti sitä, että komissio on poikennut tavanomaisesta käytännöstään. Tältä osin vientitukien määrän muuttaminen on osa järjestelmää, jossa vientitukien määrä vahvistetaan säännöllisin määräajoin, minkä vuoksi samat perustelut voivat kattaa hyvin erilaisia vientitukien määriä.

(ks. 245 kohta)